

ΠΙΝΑΞ ΤΡΙΤΟΣ.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ Κ, ΚΡΙΤΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.

Εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ις'. κεφ. συνάγονται τὰ διάφορα τῶν Ἀθηνῶν κριτήρια, ὥστε, ἂν ὁ ἴδιος Ἀββᾶ Βαρθολομαῖος ἤθελεν ἐκδώσει αὐτὴν τὴν νέαν ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματός του, ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ εὕρη τις ιδέας μᾶλλον λεπτομερεῖς, εἴτε εἰς κῆμμίαν σημείωσιν, εἴτε εἰς πίνακα ἰδιαίτερον· ἐκρίναμεν, ὅτι εἶναι ἀπαραίτητόν νὰ ἀναπληρώσωμεν εἰς αὐτὸ διὰ τῆς ἀκολουθοῦσας ὀνοματολογίας, σαφηνίζοντες αὐτὴν εἰς τινα ἄρθρα, εἰς τὰ ὅποια ὁ διαληφθεὶς Ἀββᾶς ἐφύλαξε τὴν σιωπὴν. Μετεχειρίσθησαν ὅ,τι ἀναφέρει ὁ Ἀρποκρατίων, Ἰούλιος Πολυδεύκης, καὶ οἱ παλαιοὶ τετυπωμένοι λεξικογράφοι, καθὼς καὶ ὁ Φόκιος καὶ Εὐδήμος, τῶν ὁποίων τὰ συγγράμματα εἶναι ἔτι ἀνέκδοτα. Ἄν καλὰ καὶ οἱ ῥήτορες, οἱ ἱστορικοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς τῆς ἀρχαιότητος δὲν δίδουσι περὶ τούτου ἰκανὰς ιδέας, μὲ ὅλον τοῦτο ἡμεῖς τοὺς ἐμελετήσαμεν ἐπιμελῶς. Ἀπὸ δὲ τοὺς νεωτέρους μόνος ὁ Σιγώνιος ἐπραγματεύθη αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν καλλίτερα, ἀλλ' αἱ λεπτολογίαι, τὰς ὁποίας μᾶς προσφέρει, δὲν εἶναι πάντοτε ἀκριβεῖς, μήτε πολλὰ ἐντελεῖς.

Κ Ρ Ι Τ Η Ρ Ι Α.

α'. Ἐκκλησία, ἢ γενικὴ τοῦ δήμου συνέλευσις. β'. Ἡ Βουλὴ τῶν 500. γ'. Ἄρειος πάγος. δ'. Ἡλιασαί, εἰς δύο, εἰς τρεῖς διαιρέσεις. κατὰ τὰς αἰτίας. ε'. Τὸ ἐπὶ Παλλαδίῳ. Κρι-

τήριον, ὅπου ἐξέταζε τὸν ἐκούσιον φόνον, καὶ τλ. ζ'. Τὸ ἐπὶ δελφινίῳ, τὸ ὁποῖον ἀπεφάσιζε διὰ τὸν ἀκούσιον φόνον, καὶ τλ. ζ'. Τὸ ἐν Φρεαττοῖ, τὸ ὁποῖον ἔκρινε τοὺς ἐξωρισμένους φονεῖς, καὶ τλ. η'. Τὸ ἐπὶ Πρυτανείῳ, τὸ ὁποῖον ἐξέταζε τοὺς ἀπὸ ἄψυχα πράγματα συμβάντας φόνους. θ'. Τὸ ἐπιθαλάττιον, τὸ ὁποῖον ἔκρινε τὰς εἰς τὴν θάλασσαν γινόμενας ἀνομίας, ἀλλ' ἢ ἡ ἐξουσία τοῦ ἔπαυεν, ἀφ' οὗ ἔρριπτεν ἄγκυραν.

ι. Τὸ κριτήριον τοῦ ἄρχοντος Ἐπωνύμου, ἢ πρώτου ἄρχοντος, συγκροτούμενον ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον, ἀπὸ δύο παρέρδρους, καὶ ἓνα γραμματεῖα. Τοῦτο ἔκρινε τὰς ἐπιτροπείας, καὶ τὰς μεταξὺ τῶν συγγενῶν διαφοράς. ια'. Τὸ τοῦ ἄρχοντος βασιλέως. Τοῦτο ἔκρινε τὸ ἀμάρτημα τῆς ἀσεβείας, καὶ τὰ, ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὴν θρησκείαν. ιβ'. Τὸ τοῦ Πολεμάρχου, ἢ τρίτου ἄρχοντος. Τοῦτο ἠρεῦνα ὅλας τὰς ὑποθέσεις, ὅσαι ἀπέβλεπον εἰς τοὺς Μετοίκους, καὶ ξένους. ιγ'. οἱ Θεμισθέται· κριτήριον τῆς ἐμπορίας, καὶ τῆς γενικῆς ἀσυνομίας. ιδ'. Οἱ ἔνδεκα· εἰς αὐτὸ ἐμπεριείχето ὁ γραμματεὺς. Κριτήριον διορθωτικὸν, καὶ κολαστικόν. Ἐκάθην το εἰς τὸ Παράβυσσον (1), ἠρεῦνων τὰς κλοπὰς τῆς ἡμέρας μέχρι τῶν 50 δραχμῶν, καὶ ὄλων τῶν τῆς νυκτὸς, καὶ τλ. ἐφύλαττον τὸ δεσμωτήριον, καὶ ἔβαλλον εἰς πρᾶξιν τὰς ἀποφάσεις τοῦ θανάτου. ιε'. Οἱ κατὰ δῆμους. Τεσσαράκοντα κληρωτοί, συσημένοι εἰς κάθε κώμην τῆς Ἀττικῆς, κρίνοντες μέχρι τῶν 10 δραχμῶν. ις'. Διαιτηταί· ὁ ἀριθμὸς τῶν εἶναι ἀδιόριστος. Ἀπὸ ἓν θέσπισμα, τὸ ὁποῖον ὁ Δημοσθένης ἐξέδωκεν, ἀνῆρχετο μέχρι τῶν 300. ιζ'. Ναυτοδίκαί. Ἐσυγκρότου κριτήριον, ἐν ᾧ οἱ ἔμποροι, ξένοι, καὶ θαλασσινοὶ ἐκρίνοντο κατὰ πρώτην ἔνστασιν. Ἡ σύναξις αὐτῶν τῶν κριτῶν ἦτον τῆ 30 κάθε μηνὸς εἰς τὸν Πειραιᾶ.

(1) Ὅρα Πausa. καὶ λεξ. τοῦ Ἀνθίμ. Γαζη.

Κ Ρ Ι Τ Α Ι.

Ἐπώνυμος, ἢ ἄρχων. }
 Βασιλεύς. } οἱ ἐννέα ἄρχαντες.
 Πολέμαρχος. }
 Θεσμοθέται. }

Αὐτοὶ οἱ κριταί, συνερχόμενοι εἰς τὸ Ὠδεῖον, ἐποιοῦν τὴν σύγκλητον βουλήν. Ὁ Ἐπιστάτης, οἱ ἐννέα πρόεδροι, ἢ ἀρχηγοὶ τῶν φυλῶν. Οἱ Πρυτάνεις, οἵτινες ἐσυμποσοῦντο 500, συμπαραλαμβάνομένων τοῦ Ἐπιστάτου, καὶ τῶν προέδρων, ἐσυγκρότουσιν τὸ βουλευτήριον, προεδρεύοντες κατὰ σειρὰν, ἢ διὰ τῆς Πρυτανείας εἰς τοῦ δήμου τὴν συνέλευσιν.

Ἐφέται. Κριταί 51. οἵτινες ἐσχημάτιζον ἀμοιβαίως, καὶ, κατὰ τὴν ἀνάγκην, τοὺς κριτάς τοῦ ἐπὶ Παλλαδίῳ, ἐπὶ Δελφινίῳ, ἐν Φρεαττοῖ, καὶ ἐπὶ Πρυτανείῳ.

Νομοφύλακες. Οἵτινες ἐφρόντιζον διὰ τὰς ψήφους τῆς γενικῆς συνελεύσεως.

Νομοθέται. Κριταί κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πολυάριθμοι, ἐκλελεγμένοι ἀπὸ τοὺς Ἡλιασάς, διὰ τὴν ἀναμόρφωσιν τῶν νόμων, κατὰ τὰς περιστάσεις.

Οἱ Εἴκοσι. Συζηθέντες μετὰ τὴν τυραννίαν τῶν 30, διὰ νὰ φροντίζωσιν εἰς τὰς ἐκλογάς.

Ῥήτορες. Κληρωτοί, καὶ συζημένοι παρὰ τοῦ Σόλωνος, διὰ νὰ ὑπερασπίζωνται τὰ συμφέροντα τοῦ δήμου, εἴτε εἰς τὴν βουλήν, εἴτε εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν.

Σύνδικοι. Πέντε ῥήτορες, ἐκλελεγμένοι ἀπὸ τὸν δῆμον διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν παλαιῶν νόμων, ὅταν γίνεται λόγος διὰ τὴν ἀκύρωσίν τους, εἰς τὸ κριτήριον τῶν νομοθετῶν.

Περισίαρχοι. Κριταί, οἵτινες ἐκαθάριζον τὸν τόπον τῶν συνελεύσεων.

Ληξίαρχοι. Οἷτινες ὄντες 36. ἐκράτουν κατάσιχον τῶν παρόντων, καὶ ἀπόντων εἰς τοῦ δήμου τὴν συνάθροισιν.

Συγγραφεῖς. Τὸν ἀριθμὸν 30, συνήθροισον τὰς ψήφους.

Ἀπογραφεῖς. Οἷτινες διένειμον τὰς κρισολογίας.

Γραμματισαί. Δύω ἀπὸ κάθε φυλῆν.

Ἐφύδωρ. Ὅστις ἠγρύπνει διὰ τὴν κλεψύδραν.

Κήρυκες. Τῆς βουλῆς, καὶ τοῦ δήμου.

Ἀντιγραφεῖς. Ἡ διορθωταὶ τῶν λογαριασμῶν εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ δήμου.

Ἀποδέκται. Διορισθέντες ἀπὸ τὸν Κλεισθένῃ, τὸν ἀριθμὸν δέκα, οἷτινες εἶχον σχεδὸν τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα εἰς τὴν βουλῆν.

Ἐπιγραφεῖς. Οἷτινες κατέσρωναν τοὺς λογαριασμούς. —

Λογισαί. Δέκα κριταὶ ἀναθεωροῦνται τῶν λογαριασμῶν.

Εὔθυνοι. Δώδεκα ἄλλοι, οἷτινες, ὄντες εἰς τὸ ἴδιον ἐπάγγελμα, εἶχον ἔτι τὸ δίκαιον νὰ διορίζωσι τὰς χρηματικὰς ποινάς.

Μασηῆρες.

Ζητηταί. Αὐτὰ τὰ τελευταῖα ἀξιώματα φαίνεται, ὅτι εἶχον τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, τὴν ἀπαίτησιν τῶν δημοσίων χρεῶν. Ἀγνοεῖται, ἂν τὸ πρῶτον ἦτον ἐτήσιον, ἀλλὰ τὸ δεύτερον, καὶ τὰ τρία ἐπόμενα ἦσαν μόνον ἐφήμερα.

Ἐπισάται τῶν ὑδάτων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν δὲν εἶναι διωρισμένος.

Ὀδοποιοί. Τειχοποιοί. Ἐχοντες ἐπισασίαν τῶν ὁδῶν, καὶ ἀνακαίνισιν τῶν τειχῶν. —

Ταμίας τῆς διοικήσεως· ἐκλελεγμένος διὰ πέντε χρόνους. Αὐτὸ τὸ ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον εἶχον ὁ Ἀρισείδης, καὶ

ὁ ῥήτωρ Λυκούργος, καὶ ἔδιδε μεγάλην ἐξουσίαν, φαίνεται, ὅτι ἦτον προσωρινόν. Οἱ ταμίαι, ἢ ταμιούχοι ἐκλέγοντο ἀπὸ τὴν κλάσιν τῶν πλουσίων.

Πωληταί. Δέκα κριταὶ εἶχον ἐπιτασίαν νὰ πωλῶσι τὰς δημεύσεις.

Δήμαρχοι. Πάλαι ὀνομαζόμενοι **Ναύκραροι.** Ἀρχηγοὶ, καὶ διακίηται τῶν φυλῶν.

Διανομεῖς τοῦ **Θεωρικοῦ.** Χρήματα διδόμενα εἰς τὸν δῆμον, διὰ νὰ παρίστανται εἰς τὰς ἐορτάς.

Σιταφύλακες. 15. κριταί, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ πέντε ἦσαν εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ οἱ λοιποὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, φροντίζοντες διὰ τὴν πώλησιν τῶν σιταρίων.

Πράκτορες. Εἶχον ἐπιτασίαν νὰ συλλέγῃσι τοὺς φόρους.

Κρηνοφύλαξ. —

Ἐπιμεληταὶ τοῦ ἐμπορίου, ἢ τῶν νεωρίων. Δέκα κριταὶ εἶχον ἐπιτασίαν δι' ὅλας τὰς ἐτοιμασίας τοῦ πολέμου, καὶ τῆς ἀσυνομίας τοῦ Πειραιέως, καὶ εἶχον ὑπὸ τὰς προσαγὰς τῶν, τοὺς Ἀποσολεῖς τοὺς **Ναυφύλακας**, τοὺς **Μετρονόμους**, πέντε εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ δέκα εἰς τὴν πόλιν, τοὺς Ἀγορανόμους θεωροὺς τῶν φόρων, πέντε εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ πέντε εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοὺς **Συνδίκους**, οἵτινες ἦσαν διωρισμένοι εἰς τὰς δημεύσεις τοῦ Πειραιέως. —

Οἰνόπται. Εἶχον ἐπιτασίαν νὰ κατασέλλῃσι τὴν ἀσωτίαν τῆς τραπέζης.

Γυναικόσμοι. Οἵτινες ἐπρόσαζον τὰς γυναῖκας νὰ ἐκπληρῶσι τοὺς κατὰ τῆς δαπάνης νόμους.

Σωφρονισαί. Ἐκλελεγμένοι διὰ νὰ ἔχῃσι φροντίδα εἰς τὴν παιδαγωγίαν τῶν ἐφήβων.

Ὀρφανισαί, ἢ ὀρφανοφύλακες. Ὑπερασπισαὶ τῶν ὀρφανῶν.

Φράτορες, οἵτινες ἦσαν ἐπιστάται νὰ καταγράφωνται τὰ παιδιά εἰς τοὺς καταλόγους τῶν φυλῶν τους.

Ἄσυνόμοι. Πέντε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἄλλοι τόσοι εἰς τὸν Πειραιᾶ, διὰ νὰ φροντίζωσι διὰ τοὺς ψάλτας, μέμους, καὶ τλ.

Ἑλληνοταμίαι. Ἡ συναθροισαὶ τῶν φόρων, οἵτινες ἐδιωρίσθησαν εἰς τοὺς συμμάχους τῶν Ἀθηνῶν Ἑλληνας.

Κληροῦχοι. Οἵτινες ἐφρόντιζον εἰς τὴν διανομὴν τῶν τόπων εἰς τὰς νέας ἀποικίας.

Ἐπίσκοποι. Ἡ φύλακες, τῶν ὑποτεταγμένων, ἢ συμμάχων πόλεων· ἦσαν προσωρινοὶ, καὶ κατὰ τοῦτο διέφερον ἀπὸ τοὺς παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἀρμοσάς.

Πυλαγόραι. Πρέσβεις ἐτήσιοι εἰς τὰ συνέδρια τῶν Ἀμφικτυόνων κατὰ τοὺς Δελφοὺς, καὶ Θερμοπύλας.

Στρατηγοὶ. Δέκα ἐκλελεγμένοι ἀπὸ τὸν δῆμον, καθὼς καὶ οἱ ἀκόλουθοι.

Ταξίαρχοι.

Ἴππαρχοι.

Φύλαρχοι. Ἦσαν δέκα, ὑποτασσόμενοι εἰς τοὺς Ἴππάρχους.